

GAZETA KOSZYCKA

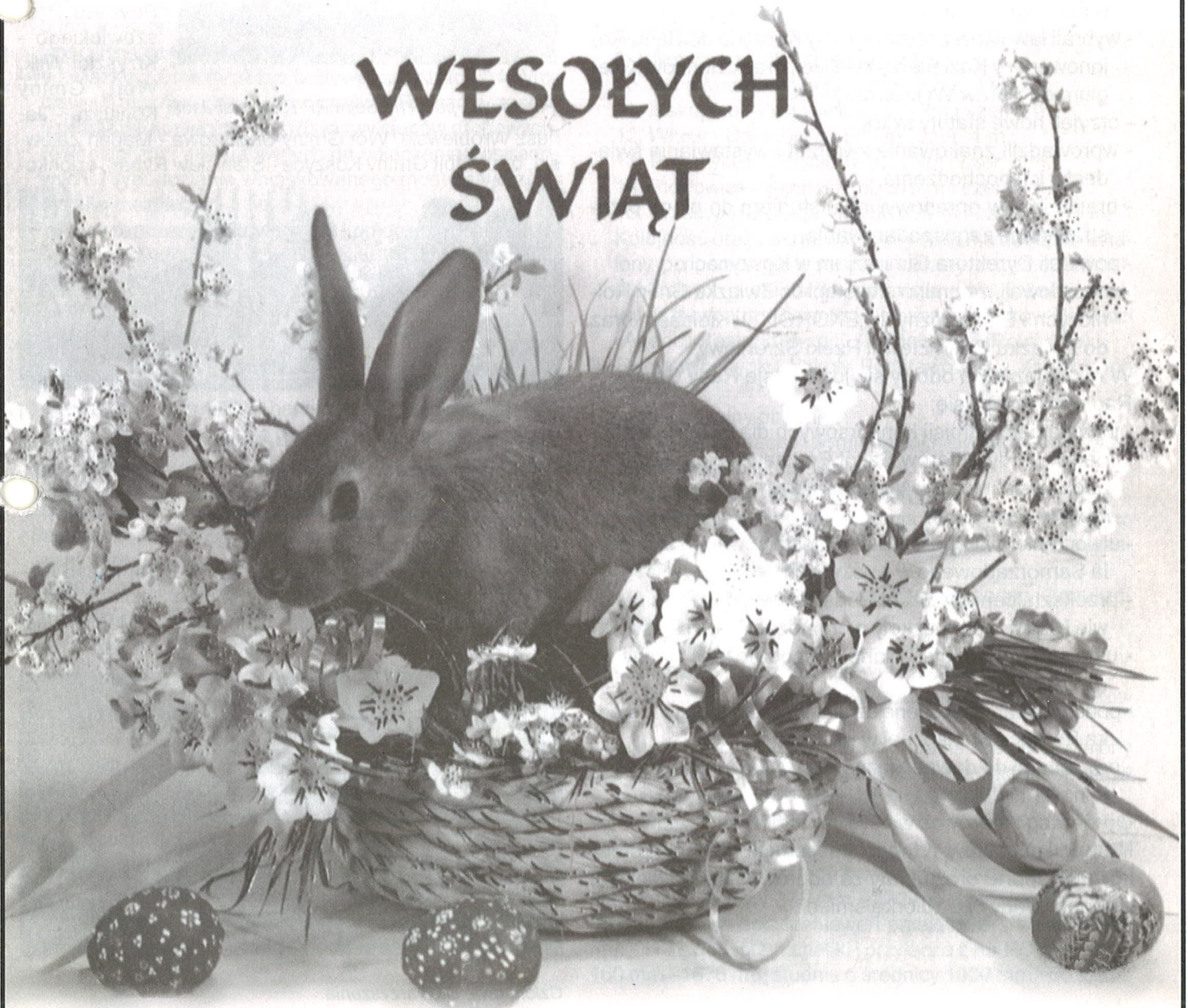
ISSN 1234-0952

Nr 1(19)

WIADOMOŚCI GMINNE

kwiecień 2000

WESOŁYCH
ŚWIĄT

Praca Rady Gminy Będzie czy nie będzie

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym, czyli stanowi ona prawo (w drodze podejmowania uchwał) oraz kontroluje jego wykonanie. W roku 1999 odbyło się 6 obrad sesji Rady Gminy, w trakcie których dyskutowano na różne tematy.

Radni zaczęli rok od przyjęcia strategicznego planu rozwoju gminy Koszyce, zapoznali się z informacją o dokonaniach oraz przyszłych kierunkach działań w zakresie stanu ochrony środowiska w gminie, oraz zgodnie z wprowadzonymi założeniami reformy oświaty, dokonali zmian strukturalnych w szkolnictwie (powstało gimnazjum i szkoły podstawowe o klasach I do VI).

Radni następnie:

- udzieliili absolutorium dla Zarządu Gminy za rok 1998,
- wprowadzili zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie gminy,
- wybrali ławników z terenu gminy Koszyce do Sądu Rejonowego w Kazimierzy Wielkiej, oraz członków Kolegium do Spraw Wykroczeń,
- przyjęli nowe statuty szkół,
- wprowadzili znakowanie zwierząt i wystawianie świadectw ich pochodzenia,
- brali udział w opracowywaniu studium do planu przestrzennego zagospodarowania,
- powołali Dyrektora Gimnazjum w Koszycach,
- zdecydowali, że gmina przystąpi do Związku Gmin Rolniczych i Ekologicznych „EKOROL” w Kielcach, oraz do Związku Gmin Zlewni Rzeki Szreniawy,

W roku bieżącym odbyły się już 3 sesje Rady Gminy.

Radni zajmowali się:

- powołaniem komisji konkursowych dla wyboru kandydatów na dyrektorów Szkół Podstawowych: w Jaksicach, Książnicach Wielkich, Przemysławie i Gimnazjum w Koszycach,
- utworzeniem Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego w Koszycach,
- przekształceniem Szkół Podstawowych w Przemysławie i Jaksicach w szkoły o organizacji I - III i klasa „0”,
- ustaleniem budżetu i planu gospodarczego gminy na rok 2000,
- podsumowaniem i oceną działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach,
- powrócono do dawniej nazwy ulicy Wiślanej zmieniając ją na 11 Listopada,

Oprócz tego, zarówno w 1999 jak i 2000 roku radni ustalili stawki podatków: rolnego, od nieruchomości, od środków transportu oraz opłaty za odprowadzanie ścieków, za pobór wody i za zbiórkę śmieci.

Redakcja

Współpraca Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych na Rzecz Rozwoju Gminy Koszyce oraz samorządu gminnego zaowocowała cyklem spotkań tworzących lobbying wo-

Przemawia poseł na Sejm RP Krzysztof Janik

Koniusza - Janusz Wróblewski, Wójt Gminy Szczurowa - Marian Zalewski, oraz Wójt Gminy Koszyce - Stanisław Rybak, członko-

kół sprawy budowy mostu na rzece Wiśle w miejscowościach Sokółwice - Górka.

W spotkaniach tych brali udział : Burmistrz MiG Proszowice - Klaudiusz Kawecki, Starosta Powiatu Proszowickiego - Krzysztof Wilk, Wójt Gminy

Goście spotkania

wie Zarządu Gminy Koszyce, Przewodnicząca Rady Gminy - Marianna Marzec, Radni z Koszyc, Prezes Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych - Ryszard Kałat oraz przedsiębiorcy z terenu gminy.

Gośćmi specjalnymi byli:

Marian Pawlak - Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Małopolskiego, Roman Salomon - Radny Sejmiku Samorządowego Województwa Małopolskiego, Krzysztof Janik - Poseł na Sejm RP, Kazimierz Chrza-

Członkowie Stowarzyszenia

nowski - Poseł na Sejm RP.

W trakcie tych spotkań uzasadniono konieczność budowy mostu następującymi argumentami:

- w Koszycach krzyżują się ciągi drogowe z kierunków:

a) Warszawa - Busko Zdrój - Brzesko - Nowy Sącz - Krynica,

b) Jędrzejów - Kazimierza Wielka - Koszyce - Brzesko - Bochnia,

c) Miechów - Słomniki - Proszowice - Koszyce - Tarnów,
- Najbliższe mosty od Koszyc na rzece Wiśle znajdują się w Niepołomicach i Szczucinie oddalonych od siebie o około 90 km. Most w Nowym Brzesku praktycznie jednokierunkowy jest w stanie tylko częściowo rozwiązać uciążliwości związane z nasilającym się ruchem kołowym pojazdów.

- Istniejące przeprawy promowe: w Koszycach, Opatowcu i Nowym Korczynie tylko w stopniu ograniczonym zaspokajają stale rosnące potrzeby komunikacyjne. Przeprawy te stanowią naturalne ograniczenie przepustowości oraz wielkości w ruchu pojazdów z uwagi na nośność do 6 ton w miejscowości Sokolowice, do 10 ton w miejscowości Borusowa.

- W związku z projektowaną budową autostrady A4 Wrocław - Katowice - Kraków - Tarnów - Rzeszów, zachodzi konieczność rozbudowy ciągów drogowych, równoległych i alternatywnych do połączeń autostradowych. Wybudowanie wnioskowanego mostu stworzyłoby taką możliwość.

- Poprzez realizację tej inwestycji, koniecznym będzie budowa i rozbudowa innych inwestycji infrastrukturalnych, związanych ze wzmożonym ruchem drogowym, co w efekcie stworzy dla wielu gmin i środowisk wiejskich tego regionu, możliwość rozwoju i aktywizacji.

- Z powiatami: tarnowskim, nowosądeckim, brzeskim - powiaty i gminy leżące na lewym brzegu Wisły posiadają obecnie wiele kontaktów handlowych. Istniejące połączenia promowe utrudniają znacznie te kontakty, których uciążliwość widać szczególnie w okresach małych i wysokich stanów wód, bądź w okresie zimy, kiedy to, kursowanie promu jest częściowo zawieszane.

- Realizacja przeprawy mostowej umożliwi ponadto skrócenie drogi z tego regionu do miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych a także na Ukrainę, Słowację i Węgry, co może mieć istotne znaczenie w związku z procesami integracyjnymi do Unii Europejskiej, spowoduje rozwój gmin tego Regionu, zaktualizuje środowiska, które obecnie wskutek naturalnych przeszkód komunikacyjnych mają mniejsze osiągnięcia gospodarcze.

Jaki będzie dalszy los mostu dokładnie jeszcze powiedzieć nie można.

Póki co, promocja tej inwestycji zaowocowała tym, że znalazła się ona na liście planowanych inwestycji w województwie małopolskim. Obecnie dużo zależy będzie od tego, ile ta inwestycja zdobędzie na owej liście punktów.

Oto adres internetowy: www.malopolskie.pl/mls/index.htm

M.W.

Wybrane zadania społeczno - gospodarcze na rok 2000

W dniu 27 marca 2000 r. przyjęty został przez Radę Gminy plan gospodarczy i budżet gminy na rok bieżący.

Do głównych zadań inwestycyjnych zaliczono:

I. Budowa dróg - zadaniem priorytetowym na 2000 rok dla Zarządu Gminy jest budowa i modernizacja dróg gminnych, które w dużej mierze zniszczone zostały przez powódź i ulewne deszcze.

Do dróg i ulic takich zaliczamy w kolejności:

1. Ulica Czysta w Koszycach dł. 94 m i szer 5 m.
2. Ulica Wspólna w Koszycach dł. 83 m i szer. 4 m.
3. Droga Witów - Górna Parcela dł. 600 m i szer. 4 m.
4. Włostowice - Żabiniec dł. 300 m i szer. 4 m.
5. Witów k/Stępnia dł. 165 m i szer. 4 m.
6. Przemyków - Las dł 440 m i szer. 4 m.
7. Morsko k/Kwaśniewskiej dł. 600 m i szer. 3 m.
8. Ulica Krótka dł. 80 m i szer. 5 m.
9. Ulica Krucza dł. 130 m i szer 5 m.
10. Ulica Mazowiecka dł. 113 m i szer. 3 m.
11. Biskupice - Zysławice dł. 1,5 km i szer. 4 m.
12. Witów - Dalanów dł. 585 m i szer. 4 m.
13. Przemyków - Siedliska dł. 1 km i szer. 4 m.
14. Piotrowice - Kijańskie dł. 615 m i szer. 4 m.
15. Przemyków przez wieś dł. 676 m i szer. śr. 6,5 m.

Kolejność oraz zakres rzeczowy zadania zostanie ustalony po przetargu w ramach ustawy o zamówieniach publicznych a całkowita realizacja, po uzyskaniu środków z zewnątrz (Biuro ds. Usuwania Skutków Powodzi i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)

II. Remont budynku Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich.

Remont kapitalny obejmie:

- przebudowę dachu i wymianę pokrycia dachowego wraz z obróbkami blacharskimi,
- modernizację instalacji odgromowej,
- docieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją budynku,
- wymianę stolarki okiennej w całej szkole wraz z przebudową wejścia do budynku,
- modernizację wewnętrznej instalacji wodno - kanalizacyjnej,
- wymianę podłóg
- adaptację mieszkań na dwie sale lekcyjne,
- malowanie pomieszczeń oraz przekropienie tynków zewnętrznych.

Kolejność oraz zakres rzeczowy zadania zostanie ustalony po przetargu a całkowita realizacja po uzyskaniu środków z zewnątrz - dotacja Wojewody Małopolskiego.

III. Budowa Kanalizacji w Sokolowicach - z PCV średnicy 200 mm - 2138 mb, średnicy 160 mm - 904 mb, przejścia pod przeszkodami metodą przewiertów w rurze osłonowej stalowej o średnicy 273 mm - 120 mb, średnicy 356 mm - 38 mb, studnie połączeniowe i przelotowe średnicy 1200 mm - 113 sztuk, przykanaliki i przyłącza z rur PCV średnicy 160 mm - 1676 mb, studnie o średnicy 1000 mm - 65 sztuk.

IV. Budowa wodociągu „Dolany - Jaksice” długości 6,2 km. Warunkiem wstępnym realizacji zadania jest wykonanie przez mieszkańców Jaksic podkładów sytuacyjno - wysokościowych i projektu technicznego zadania wraz z kosztorysami.

V. Modernizacja drogi Książnice Małe - Biskupice długości 1285 m i szerokości 4 m o nawierzchni bitumicznej (350m) i żuźlowej (935m).

Redakcja

Porządki

Widząc pierwsze zbliżające się oznaki wiosny, gmina Koszyce w dniach 24 - 31 marca 2000 r. zorganizowała Akcję Sprzątania Gminy - „WIOSNA 2000”. Była to akcja zachęcająca mieszkańców do porządków wokół swoich posesji oraz mobilizująca odpowiednie jednostki do utrzymania porządku na wyznaczonych terenach. Stąd też do Akcji zaproszono:

1. Koło Łowieckie „Szarak” Koszyce
2. Koło Łowieckie „Lis” Koszyce
3. Polski Związek Wędkarski - Koło Koszyce
4. Klub Sportowy „Szreniawa” Koszyce
5. Zarząd Dróg Krajowych w Bochni
6. Zarząd Dróg Wojewódzkich i Powiatowych w Proszowicach
7. PKS Oddział Busko Zdrój
8. Nadleśnictwo Pińczów
9. SKR Koszyce
10. GS Koszyce
11. Szkoły Podstawowe (Koszyce, Książnice Wielkie, Jaksice, Przemyków)
12. Gimnazjum Koszyce
13. OSP (Koszyce, Książnice Wielkie, Przemyków, Rachwałowice, Łapszów)
14. Komisariat Policji Koszyce
15. Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Proszowicach
16. Wszystkie Sołectwa Gminy Koszyce.
17. Gospodarstwo Pomocnicze przy Urzędzie Gminy w Koszycach.
18. Pogodę.

Tym, którzy rzeczywiście włączyli się do akcji DZIĘKUJEMY. Efekt pozostawiamy do subiektywnego ocenia! Gdyby ktoś jeszcze chciał kontynuować ideę sprzątania - zachęcamy. Jednocześnie przypominamy, że istnieje prawny zakaz wypalania traw. Ten proceder jest bardzo niebezpieczny z uwagi na zwiększoną możliwość spowodowania pożaru oraz szkodliwy z uwagi na wyniszczanie środowiska biologicznego.

M.T.

Reforma oświaty w gminie

Ministerstwo Edukacji Narodowej wprowadziło od stycznia br. bon oświatowy. Zawarte w rozporządzeniu propozycje finansowania oświaty w 2000 roku wprowadziły znaczne zmiany w sposobie mierzenia potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego i w konsekwencji w sposobie naliczania subwencji oświatowej.

Co to jest bon oświatowy?

Jest to wprowadzenie jednolitego systemu podziału subwencji na zadania szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadpodstawowych. Za podstawę podziału subwencji i ustalenia kwot części oświatowej subwencji przyjęto wyłącznie liczbę uczniów w szkołach prowadzonych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, zgodnie z zasadą „pieniądz idzie za uczniem”. Wprowadzone zostało pojęcie „ucznia przeliczeniowego” mające na celu skalkulowanie kosztów kształcenia uczniów w zróżnicowanych warunkach realizacji zadań edukacyjnych. Wagi które przyjęto pozwoliły w postaci arytmetycznej ocenić koszty kształcenia. Dotychczas subwencja oświatowa dla gmin uwzględniała kwalifikacje nauczycieli oraz gwarantowała, że niezależnie od zmniejszonej liczby uczniów, zmieniającej się skali zadań oświatowych, realna wartość subwencji nie będzie zmniejszona.

Na rok 2000 jako kwotę bazową przyjęto 1929 zł na jednego ucznia. Na terenach wiejskich, do których należy nasza gmina kwota bazowa zwiększona jest o 33% oraz 30% na każdego ucznia dowożonego. Daje to średnio kwotę około 2600 zł na jednego ucznia.

Kalkulacyjny bon oświatowy przeznaczony jest na finansowanie wydatków bieżących (w tym wynagrodzenia pracowników z pochodnymi), sfinansowanie wzrostu wynagrodzeń, dofinansowanie racjonalizacji sieci szkolnej.

Taki rozdział subwencji zmusza samorządy lokalne jako organy prowadzące szkoły do racjonalizacji sieci szkolnej. Szkoły o pełnym stopniu organizacji czyli klasach I - VI z małą liczbą uczniów przy pełnej obsadzie etatowej nie są w stanie utrzymać się z subwencji jaką przynosi bon oświatowy, ponieważ „pieniądz idzie za uczniem”.

Dla zobrazowania sytuacji w gminie przedstawiam organizację szkół w latach 2000 - 2007 w oparciu o dane demograficzne.

Ilość uczniów w szkołach na terenie gminy Koszyce w latach 2000/2001 - 2006/2007

Rok szkolny	Szkoły Podstawowe	Gimnazjum	Liczba uczniów w szkołach	Klasy „0”
2000/2001	543	198	741	68
2001/2002	522	287	809	63
2002/2003	491	272	763	52
2003/2004	451	272	723	58
2004/2005	413	267	680	63
2005/2006	398	265	663	65
2006/2007	365	264	629	?

Rok szkolny 1999/2000 : szkoły podstawowe - 627, gimnazjum - 106

Szkoły podstawowe w Jaksicach i Przemyskowie znalazły się w takiej właśnie sytuacji. Przypadająca na nie kwota subwencji liczona wg. wcześniej podanych zasad w części tylko pokrywa płace nauczycieli, nie licząc utrzymania budynków. Nie jest to sytuacja przejściowa. Jak wynika z danych demograficznych liczba dzieci w tych szkołach co roku maleje aby w roku 2006 przy organizacji szkół klasy I - VI osiągnąć liczbę 37 uczniów w Jaksicach i 46 w Przemyskowie.

Niż demograficzny, który właśnie daje znać o sobie w skali całego kraju, wprowadzony bon oświatowy, który obok wymienionych wcześniej zasad daje rodzicom możliwość wyboru szkoły zmusza organy prowadzące szkoły do racjonalizacji sieci szkolnej.

Przed takim właśnie problemem stanął nasz gminny samorząd. Mając przede wszystkim na uwadze dobro dziecka należało wybrać najbardziej optymalne rozwiązanie.

A były to trzy możliwości:

1. Pozostawić istniejący stan sieci szkolnej, przy czym szkoły w Jaksicach i Przemyskowie utrzymywane byłyby kosztem niedoinwestowania Szkoły Podstawowej w Koszycach a co za tym idzie zubożenie jej oferty edukacyjnej.

2. Zlikwidować te szkoły, przenosząc dzieci do szkół w Koszycach i Książnicach Wielkich.

3. Zmniejszyć stopień organizacji szkół w Jaksicach i Przemyskowie do klas I - III i klasa „0”, dzieci starsze dowozić do szkół: w Koszycach w przypadku Przemyskowa i pozostawiając rodzicom wybór szkoły w Koszycach lub Książnicach Wielkich w przypadku Jaksic. Samorząd stanął przed trudnym zadaniem wyboru rozwiązania będącego kompromisem pomiędzy uwarunkowaniami jakie niesie reforma oświaty a oczekiwaniami środowisk lokalnych.

Po wnikliwej analizie opartej na danych demograficznych i ekonomicznych, dyskusjach w środowiskach rodziców i nauczycieli, Zarząd Gminy zaproponował zmniejszenie stopnia organizacji szkół w Jaksicach i Przemyskowie do klas I - III i klasa „0”. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Kuratora Oświaty, na sesji w dniu 28 lutego Rada Gminy podjęła uchwałę o zmianie stopnia organizacji szkół w Jaksicach i Przemyskowie. W ramach racjonalizacji sieci szkolnej połączono w zespół Szkołę Podstawową i Przedszkole Samorządowe w Koszycach.

Na dzień obecny znane są już projekty organizacyjne szkół. Wynika z nich, że do Szkoły Podstawowej w Koszycach uczęszczać będzie 337 uczniów, 33 w klasie „0”, ponad 20 dzieci w oddziale przedszkolnym. Szkoła w sumie liczyć będzie 17 oddziałów. Do Książnic Wielkich 138 uczniów, 18 do klasy „0”, w sumie 8 oddziałów. Do Jaksic w klasach I - III 33 uczniów i 8 w klasie „0” w sumie 4 oddziały. Do Przemyskowa w klasach I - III 26 uczniów i 7 w klasie „0”, w sumie 4 oddziały. Do Gimnazjum w Koszycach około 200 uczniów (nie jest to liczba ostateczna ponieważ mogą dojść uczniowie spoza gminy). Gimnazjum liczyć będzie 8 oddziałów.

Troską samorządu było aby na reformie oświaty jak najmniej ucierpieli nauczyciele szkół w których obniżono stopień organizacji. Problem ten udało się rozwiązać. Część nauczycieli znalazło zatrudnienie w Szkole Podstawowej w

Koszycach, część w Gimnazjum. Niestety nauczyciele, którym umowy o pracę kończą się z końcem roku szkolnego będą musieli odejść.

Na koniec nasuwa się pytanie. Czym skutkuje oprócz względów ekonomicznych wprowadzona w gminie reforma?

Otóż przede wszystkim: bogatszą ofertą edukacyjną wyrównującą szanse wszystkich uczniów przygotowujących się do nauki w gimnazjum. Daje ją nowoczesna, dobrze zorganizowana i wyposażona Szkoła Podstawowa w Koszycach. Szkoła posiada dobrze przygotowaną kadrę pedagogiczną, nowoczesny budynek z dobrze wyposażonymi salami dydaktycznymi, dwie sale gimnastyczne, pracownię komputerową z Internetem, bardzo dobrze wyposażony zespół żywieniowy.

Takich warunków nie mogłyby zaoferować szkoły, które ze względu na niewielką liczbę uczniów musiałyby prowadzić zajęcia w klasach łączonych. W założeniach wprowadzanej reformy jest zatrudnianie nauczycieli specjalistów poszczególnych przedmiotów, co przy małej liczbie godzin lekcyjnych nie byłoby możliwe.

Jak skutkować będzie wprowadzana reforma pokażą najbliższe lata.

R.Stojek

Ach, te jaja!

Chyba jak żadne inne święta, Wielkanoc kojarzy się z jajem. Od dawna wierzono, że stanowi ono początek życia i że wszystko, tak naprawdę zaczyna się od „AB ONO”, czyli przysłowiowego jajka.

Starożytni wyobrażali sobie wszechświat jako gigantyczne jajko uformowane przez najwyższego z bogów. To egipski bóg Ptah wytoczył jajo na kole garncarskim, ale ono pękło i właśnie dlatego powstał świat.

Dla chrześcijan jajo jest symbolem zmartwychwstania. Jaja spożywane podczas wielkanocnego śniadania zapewniają zdrowie i pomyślność, a skorupki z nich, rzucone do sadu - dobre zbiory owoców.

Podobno najbardziej przydatne do poświęcenia bywały jajka zniesione w Wielki Czwartek, bo zapobiegać miały uszczerbkowi na zdrowiu po długim okresie postu.

Symbolikę jajka jako symbolu życia i odrodzenia przynieśli do nas w średniowieczu Niemcy zakonnicy. Wywodzi się ona zapewne z wydanego przez Kościół zakazu spożywania jaj podczas Wielkiego Postu i pojawienia się ich na stołach ponownie podczas Wielkanocy. W starożytnej Persji istniał zwyczaj obdarowywania wiosną bliskich barwionymi na czerwono jajami - przyjęli go potem Grecy, a od nich Rzymianie. Czerwono barwione pisanki (najlepiej w łupinach cebuli) mają podobnie magiczną moc - odpędzają „złe”. Jajko to cud natury, doskonałość pod względem odżywczym. Jest źródłem pełnowartościowego białka, składników mineralnych i witamin. Zawiera też szkodliwy cholesterol, wystarczy jednak zachować umiar w jedzeniu jaj, a unikniemy kłopotów ze zdrowiem. W kuchni jaja są szczególnie cenione, bo nie tylko przyrządzamy z nich szereg potraw, ale spełniają też inne funkcje: spulchniają, emulgują, sklejają. Dzieci uwielbiają kogel -

mogel i zupełny „nic”. A wielkanocne baby dodatkowi jaj zawdzięczają wyjątkową pulchność i piękną, złocistą barwę. Do najbardziej wykwintnych potraw z jaj należy...kawior! Produkuje się go z ikry. Najbardziej ceniony jest kawior czarny gruboziarnisty, stosunkowo mało solony. Doskonałą opinią cieszy się też kawior czerwony z ikry ryb łososiowatych. Ten przysmak, godny najwybredniejszego podniebienia, dostępny dla najbogatszych, uważany jest za afrodyzjak niezwykłej mocy.

Żeby sprawdzić świeżość jajek należy przygotować słój z zimną wodą i wkładać do niej jajka. Świeże zostaną na dnie, mniej świeże podniosą się do góry. Jajka stare zaraz wypłyną na powierzchnię. Wyjęte z lodówki zimne jajka szybko pękają w czasie gotowania. Aby do tego nie dopuścić, każde jajko nakłuwamy się z szerszej strony ostrą szpilką, wkładamy do zimnej wody i powoli podgrzewamy.

Do rozmieszanych jajek przed waniem na patelnię dobrze jest dodać łyżkę oliwy. Smak jajeczniczy będzie lepszy. Jajecznicza będzie pulchna jeżeli dodamy do niej łyżkę mleka lub wody mineralnej. Jajecznicza będzie miała ładny kolor, gdy dodamy do niej przed smażeniem szczyptę soli. Piana z białek ubija się szybciej i lepiej, gdy np. na osiem białek dodamy pół łyżeczki octu i ubijamy je razem. Piana nie zmieni swego smaku.

Z pękniętego jajka nie wypłynie w czasie gotowania białko, jeżeli wlejemy do wody łyżkę octu. Przy gotowaniu jajek na twardo wsypujemy do wody trochę soli, a łatwiej będzie je obierać ze skorupki. Jajko gotowane łatwo poznamy: po „zakręceniu” na stole będzie się kręcić dalej, a surowe nie. I jeszcze jedno. Mało kto dziś pamięta, że nie wolno przynosić do domu ani z domu wnosić jajek po zachodzie słońca, że nie należy wypowiadać słowa „jajko” podczas morskiej podróży. Za to pamiętamy bo taki zwyczaj przetrwał, że po jedzeniu jajka na miękko trzeba rozgnieść skorupkę. Dlaczego tak się robi tego nikt jednak nie pamięta. A jest to pozostałość wiary w złą moc czarownic, która mogłaby użyć skorupki do powietrznych podróży albo do czarnej magii.

Acha! I najważniejsze: nie wiadomo tylko do końca, co było pierwsze - jajko czy kura?

Wg. Kalendarza Babci Aliny **M.W.**

Uprawnienia z tytułu rękojmi a dokument gwarancyjny

Rękojnia za wady fizyczne cd.

W poprzednim numerze pisaliśmy czego możemy żądać od sprzedawcy z tytułu rękojmi oraz jak sporządzić protokół reklamacyjny.

Uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku (gdy chodzi o wady budynku - po upływie trzech lat) od dnia kiedy rzecz została kupującemu wydana, ale o wadzie należy zawiadomić sprzedawcę, nie później niż miesiąc od jej ujawnienia (krótsze terminy dotyczą artykułów spożywczych). Jeżeli sprzedawca nie uwzględni reklamacji powinien powiadomić nas o tym na piśmie, podając uzasadnienie i jednocześnie zwrócić reklamowany towar. Często

sprzedawca, odmawiając zasadności reklamacji powołuje się na opinię rzeczoznawcy. Opinia rzeczoznawcy, sporządzona na zlecenie sprzedawcy nie wiąże konsumenta i odwrotnie - opinia wykonana dla konsumenta nie musi być uznana przez sprzedawcę.

Niedokonanie zawiadomienia w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia reklamacji jest równoznaczne z przyjęciem obowiązku jej załatwienia zgodnie z żądaniem konsumenta, chyba że konsument wyraził zgodę na piśmie na przedłużenie terminu. Jeżeli konsument nie dostarczył towaru wraz ze zgłoszeniem reklamacji, termin do jej załatwienia liczy się od dnia dostarczenia towaru lub od dnia dokonania jego oględzin u konsumenta przez sprzedawcę. W tym przypadku termin załatwienia reklamacji nie może przekroczyć 21 dni.

Polubowne Sądy Konsumentckie.

Gdy nie możemy dojść do porozumienia ze sprzedawcą, możemy wnieść sprawę do polubownego sądu konsumentckiego, działającego przy Inspekcji Handlowej. Pamiętajmy jednak, że zarówno konsument, jak i sprzedawca muszą wyrazić zgodę na poddanie sporu do rozstrzygnięcia przez ten sąd. Sprawy w tych sądach toczą się szybko, tanio i bez adwokata. Wyrok sądu polubownego ma moc prawną wyroku Sądu Powszechnego, a zatem - po spełnieniu określonych prawem wymogów - może być egzekwowany w formie postępowania egzekucyjnego. Najbliższa siedziba działającego polubownego sądu konsumentckiego mieści się przy Inspekcji Handlowej w Krakowie, ulica Wiślna 3, 31 - 007 Kraków. Jeżeli jednak strony nie wyraziły zgody na rozstrzygnięcie sprawy przed polubownym sądem konsumentckim, pozostaje droga sądowa - przed sądem powszechnym.

Dokument gwarancyjny.

Dowodem udzielenia gwarancji jest karta gwarancyjna, jest to opracowany przez gwaranta zbiór zasad postępowania, praw i obowiązków zarówno gwaranta, jak i konsumenta, który może być zastosowany, jeżeli w kupionej rzeczy, ujawnia się wady (obowiązuje przez okres wyznaczony przez gwaranta). W karcie gwarancyjnej powinny być określone warunki, sposób i miejsce dokonywania ewentualnych napraw, rodzaje wad, które podlegają gwarancji. Mogą tam też znajdować się wskazówki i ostrzeżenia, których nieprzestrzeganie może narazić nas na zarzut niewłaściwego użytkowania rzeczy, a co za tym idzie, pozbawić nas możliwości korzystania z gwarancji.

Pamiętajmy, że gwarancja nie jest obowiązkowa dla żadnej ze stron: ani producent ani sprzedawca nie musi kupującemu udzielić gwarancji, ani kupujący nie musi gwarancji przyjmować lub z niej korzystać.

Korzystanie z gwarancji ma sens wtedy, kiedy gwarant oferuje nam więcej niż przewidują przepisy o rękojmi.

Jeżeli dojdziemy do wniosku, że warunki które zaofiarował nam gwarant są dla nas niekorzystne - mamy wybór: możemy zgłosić wadę towaru powołując się na przepisy o rękojmi i korzystać z uprawnień przysługujących nam z tego tytułu. O terminach uprawnień z tytułu rękojmi i zawiadomień dotyczących artykułów spożywczych - w następnym numerze.

Powiatowy Rzecznik
Konsumentów
mgr **Marianna Derela**

„Dobre ocenianie”

Tradycyjne ocenianie ma mankamenty. Zawsze zastanawialiśmy się czy oceny są porównywalne. Czy nie jest tak, że np. ocena dobra w każdym przypadku może co innego znaczyć? Jaką zasługę ma bardzo zdolny uczeń, który nie musi wkładać zbyt wiele wysiłku, aby po lekcji wszystko umieć? Czy karać złym stopniem ucznia, który mimo dużego, dodatkowego nakładu pracy nadal bardzo słabo czyta? Stopnie, bez względu na intencję nauczyciela, są odbierane przez uczniów i rodziców przede wszystkim jako nagroda lub kara. Również sami nauczyciele dość często operują oceną jako instrumentem karania i nagradzania. Generalnie nauczyciele ocenniają podopiecznych za opanowanie materiału przewidzianego programem nauczania. To uczeń musi „dorastać” do programu.

Znany jest dobrze z psychologii fakt, że każdy myśli o sobie na podstawie opinii otoczenia. Jeśli małe dziecko ciągle słyszy: „zostaw, ty tego nie potrafisz”, „zostaw, bo popsujesz”, to może przestać wierzyć we własne możliwości. Kiedy więc w szkole staje przed nowym zadaniem to z góry stwierdza, że tego nie otrafi.

Mankamentami stopni są:

- przyzwyczajanie do zachowań egoistycznych, są powodem zbędnej lub wręcz szkodliwej rywalizacji;
- nadmierne uzależnienie uczniów od nauczyciela jako szafarza ocen;

- ukrywanie przed nauczycielem swoich braków w wiadomościach i umiejętnościach z obawy przed negatywną oceną.

Odpowiedzią na krytykę cyfrowej oceny była propozycja innego sposobu oceniania, wypracowanego w trakcie eksperymentu pedagogicznego, podjętego przez poznański Wojewódzki Ośrodek Metodyczny.

„Dobre ocenianie” czyli takie, które sprzyja rozwojowi ucznia powinno spełniać następujące warunki:

- dawać dziecku informację o tym co już umie, nad czym musi popracować, jak daleko jest na drodze do osiągnięcia celu,
- uwzględnia możliwości dziecka; nie wszyscy przecież w tym samym czasie są w stanie opanować jakąś umiejętność, a niektórzy nigdy nie będą biegli w danym zakresie,
- bierze pod uwagę wkład pracy dziecka, jego wysiłek włożony w wykonanie jakiegoś zadania,
- nie etykietuje dzieci,
- zachęca do dalszej pracy, uświadamia, że wysiłek się opłaca,
- nie pełni funkcji kary czy nagrody,
- nie zawiera etykiety osoby,
- uwzględnia postęp jaki dokonał się w dziecku.

W ocenie opisowej nauczyciel bierze pod uwagę cztery kategorie rozwoju ucznia:

- a) rozwój poznawczy
- b) rozwój artystyczny
- c) rozwój społeczno - emocjonalny,
- d) rozwój fizyczny.

W każdej z tych czterech kategorii rozwoju musi wymienić umiejętności, które zdobył dany uczeń (np. słabo czyta cicho ze zrozumieniem). Nauczyciel przygotowuje ocenę opisową dla rodziców dwa lub trzy razy do roku. Ocena opisowa ma przyzwyczaić rodziców do oczekiwania od nauczyciela rzetelnej informacji o dziecku, a nie zbiera etykietek - stopni, które niewiele mówią o funkcjonowaniu dziecka w szkole. Na koniec roku szkolnego nauczyciel ze zgromadzonych w ciągu roku wiadomości o dzieciach przygotowuje krótką charakterystykę ich osiągnięć szkolnych w postaci świadectwa opisowego.

Reforma wprowadziła w miejsce tradycyjnego systemu oceniania w formie stopni szkolnych ocenę opisową. Ocenianie szkol-

nych osiągnięć uczniów w formie oceny opisowej to zmiana i przekształcenie sposobu myślenia nauczyciela na temat edukacji początkowej oraz relacji nauczyciel - uczeń. Ocena opisowa to ustna bądź pisemna informacja nauczyciela na temat wykonania zadań szkolnych przez ucznia. Nauczyciel nie powinien porównywać ucznia z uczniem, ale obserwować rozwój każdego z nich. Przedmiotem porównywania stają się więc etapy rozwoju dziecka. Nauczyciel powinien dokładnie poznać uczniów i respektować indywidualną drogę rozwoju każdego dziecka. Uczeń może usłyszeć: „Jasiu, nie rozwiązałeś dzisiaj ostatniego zadania, ale spróbuj jutro, na pewno ci się uda!” Nauczyciel nie stawia się tylko na realizację programu nauczania, ale przede wszystkim rozwój uczniów. Każde dziecko może odnieść sukces na miarę swoich możliwości, nie musi dorównywać kolegom. Nauczyciel, informując ucznia o tym, jak wykonał zadanie szkolne, podkreśla najpierw to, co zostało dobrze zrobione, a później wskazuje błędy i pomaga je poprawić. Uczeń wie, że ma prawo do błędów i nie grożą mu za to przykre konsekwencje: ocena dopuszczająca czy niedostateczna. Ograniczenie rywalizacji o stopnie między uczniami spowoduje, że atmosfera w klasie będzie spokojniejsza, mniej napięta, bardziej przyjazna, sprzyjająca współpracy i wspólnemu rozwiązywaniu problemów. Dzieci uczą się bez zewnętrznego przymusu. Odrzucenie rygorystycznego instrumentu władzy, jakim są stopnie szkolne pozwoli wytworzyć u dzieci wewnętrzną motywację do pracy wynikającą z zainteresowania działaniami, które nauczyciel proponuje w klasie. Ocena opisowa wymaga od nauczyciela wnikliwego obserwowania uczniów i analizowania efektów procesu kształcenia.

W ułatwieniu zmiany i przekształcania sposobu myślenia pomaga nauczycielom edukacji wczesnoszkolnej uczestnictwo w zespołach metodycznych organizowanych przez doradców metodycznych Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego.

W Szkole Podstawowej w Koszycach odbyły się dwa zespoły metodyczne dla nauczycieli nauczania początkowego w związku z wejściem od 1 września reformy systemu edukacji. Na pierwszym zespole nauczycielki z gminy Pałecznicza i gminy Koszyce dokonały wstępnej analizy wybranych programów nauczania. Okazało się, że spośród 40 programów proponowanych przez MEN w zakresie nauczania początkowego w tych dwóch gminach najpopularniejsze stały się 4 programy. Wstępna analiza wybranych programów dotyczyła idei programu, jego struktury, celów, treści w nim zawartych, jego plusów i minusów, a także jakie zmiany zaproponowałyby nauczycielki w wybranym programie.

Drugi zespół metodyczny dla nauczycieli nauczania początkowego gminy Koszyce i gminy Pałecznicza odbył się także w Szkole Podstawowej w Koszycach. Bardzo dobre warunki lokalowe SP w Koszycach oraz duże zainteresowanie doskonaleniem nauczycieli okazywane przez p. Dyrektora mgr Alicję Gozdek sprzyja częstemu organizowaniu zespołów metodycznych w koszyckiej szkole. Tematem drugiego zespołu było „Ocenianie opisowe w kształceniu zintegrowanym”. Wiele umiejętności ucznia musi ocenić opisowo nauczyciel. Musi opisowo ocenić umiejętność czytania, rachowania, umiejętności fizyczno-ruchowe itp. Musi też ocenić opisowo umiejętność pisanie. Ocenie tej umiejętności służyły zajęcia pokazowe prowadzone przez p. Wioletę Marniak.

Nauczycielki z gminy Pałecznicza bardzo chętnie przyjeżdżały do Koszyc. Ciepło wspominają serdeczne przyjęcie przez Panią Dyrektora oraz pyszną grochówkę ale na następny zespół metodyczny zapraszają do Pałeczniczy. Odbędzie się on w maju. Dalej będziemy omawiać opisowe ocenianie.

Doradca Metodyczny
Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego
w Krakowie
mgr Urszula Kucharska

Małopolska Lista Szans - Twój głos w sprawie przyszłości regionu

Zapraszamy Państwa do współpracy w budowaniu przez samorząd województwa Strategii Rozwoju Małopolski. Na warsztatach przeprowadzonych we wszystkich powiatach, kilkuset liderów opinii wskazało 50 przedsięwzięć najważniejszych dla regionu. Pragniemy dowiedzieć się, które z nich są Państwa zdaniem najbardziej potrzebne Małopolsce.

Jeśli chcą Państwo wziąć udział w pracach nad strategią, spośród przedstawionych 50 przedsięwzięć prosimy wskazać 5. Ich numery należy wpisać w kratkach na kuponie, który prosimy nakleić na kartę pocztową i przesłać na podany adres do dnia 28 kwietnia br.

Nie zapomnijcie Państwo o podaniu swojego adresu - losowanie atrakcyjnych nagród odbędzie się w dniu 9 maja br. Zwycięzców zaprosimy listownie na uroczystość wręczenia nagród.

Nagroda główna:

KOMPUTER - DESKTOP TOSHIBA MHZ 500

przekazany przez Autoryzowanego sprzedawcę TOSHIBA w Małopolsce MBM ELECTRONICS

Za najważniejsze dla Małopolski uważam:				MLS	
(5 kratek do wpisania numerów)				Gazeta Koszycka	
Imię:..... Nazwisko:.....					
Adres:.....					
Telefon.....					
Powiat:.....					
Dane osobowe zostaną wykorzystane wyłącznie w celu przekazania informacji o wylosowanej nagrodzie.					

Adres Urzędu Marszałkowskiego:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

31-156 Kraków

ul. Basztowa 22 p.130

Małopolska Lista Szans

I. Edukacja i nauka

1. Regionalne programy stypendialne dla młodzieży akademickiej
2. Rozwój edukacji regionalnej
3. Rozwój edukacji w zakresie przedsiębiorczości
4. Poprawa warunków i podniesienie jakości szkolnictwa gimnazjalnego
5. Poprawa warunków i podniesienie jakości szkolnictwa średniego
6. Rozwój krakowskiego ośrodka akademickiego
7. Rozwój ośrodka akademickiego w Oświęcimiu

II. Gospodarka i rynek pracy

8. Wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw
9. Stworzenie sieci ośrodków wspierania przedsiębiorczości i inkubatorów przedsiębiorczości
10. Tworzenie stref (parków) przemysłowych
11. Stworzenie banku ofert terenowych dla inwestorów zagranicznych
12. Międzynarodowa promocja gospodarcza województwa

13. Tworzenie ośrodków przekwalifikowania dorosłych

III. Kultura i ochrona dziedzictwa

14. Odnowa miast historycznych

15. Budowa Centrum Muzycznego w Krakowie

V. Ochrona przyrody, krajobrazu i gospodarka środowiskiem

16. Ochrona zlewni Górnego Dunajca i Zbiornika Czorsztyńskiego

17. Ochrona Zespołu Zbiorników Rożnów-Czchów

18. Ochrona zlewni Skawy powyżej zbiornika Świnna - Poręba

19. Ochrona zlewni Dolnej Raby i Uszwicy

20. Nowe instalacje utylizacji odpadów niebezpiecznych i przemysłowych

21. Utylizacja odpadów komunalnych

22. Ochrona przeciwpowodziowa na Wiśle

23. Budowa zbiornika wodnego Świnna Poręba

24. Ochrona zlewni Dolnego Dunajca

VI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

25. Poprawa wyposażenia technicznego jednostek podstawowej opieki medycznej

26. Poprawa wyposażenia technicznego szpitali powiatowych

VII. Sport, turystyka i rekreacja

27. Wsparcie budowy basenu w każdym powiecie i hali sportowej w każdej gminie

28. Rozbudowa kolejek górskich i wyciągów narciarskich

VIII. Wieś, rolnictwo i leśnictwo

29. Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

30. Wspieranie rolniczych grup producenckich

31. Wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych

32. Program rozwoju agroturystyki

IX. Transport i łączność

33. Budowa autostrady Kraków - Tarnów

34. Rozbudowa lotniska w Balicach

35. Budowa dworca autobusowego w Krakowie

36. Remonty dróg powiatowych

37. Remonty dróg gminnych

38. Kraków - północne obejście

X. Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich

39. Modernizacja drogi Bielsko-B. - Kraków (obwodnice: Kęty, Andrychów, Wadowice, Kalwaria Z.)

40. Modernizacja drogi Brzesko - Kraków

41. Modernizacja drogi Chabówka - Myślenice

42. Modernizacja drogi Chabówka - Nowy Targ - Zakopane

43. Modernizacja drogi Chrzanów - Oświęcim - Pszczyna (obwodnica: Oświęcim, węzeł Baliński)

44. Modernizacja drogi Gorlice - Konieczna

45. Modernizacja drogi Kazimierza Wlk. - Proszowice - Kraków

46. Modernizacja drogi Kielce - Kraków (obwodnice: Michałowice, Słomniki)

47. Modernizacja drogi Nowy Sącz - Brzesko

48. Modernizacja drogi Olkusz - Kraków (obwodnice: Szyce, Jerzmanowice, Przegonia, Wielka Wieś)

49. Modernizacja drogi Tarnów - Gorlice

50. Modernizacja drogi Tarnów - Kielce

Miłe spotkania

W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele władz gminnych: p. Marianna Marzec - Przewodnicząca Rady Gminy i p. Stanisław Rybak - Wójt Gminy.

Spotkania przebiegały w serdecznej atmosferze

Dużą aktywnością wykazują się ostatnio związki działające na terenie gminy: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Zorganizowane przez nich spotkania towarzyskie do dziś są mile wspomniane przez ich uczestników. Związki te pełnią dyżury w Urzędzie Gminy w Koszycach w pokojach na II piętrze:

- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w pierwszą i trzecią środę miesiąca w godzinach od 9⁰⁰ do 11⁰⁰.
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w każdy wtorek w godzinach od 8⁰⁰ do 11⁰⁰.

Redakcja

Kombatanci udekorowani zostali medalami.

Uczniowie z Gimnazjum przygotowali specjalny program artystyczny.

Zespół Koszycanie, który swoimi występami uświetnia wszystkie ważniejsze wydarzenia w gminie.

Panie z Kół Gospodyń Wiejskich.

Dzieje wsi Piotrowice i jej nazwy

Wieś Piotrowice należy do gminy Koszyce, powiat Proszowice, województwo małopolskie. Położona jest w widłach Wisły i Nidzicy. Rzeka Nidzica stanowiła niegdyś granicę, która oddzielała ziemię Krakowską od Sandomierskiej, dzisiaj Małopolską od Świętokrzyskiej. Najstarsza wzmianka o tej wsi pochodzi z XV-wiecznego LIBER BENEFICIORUM Jana Długosza: „PYOTROWYCZE (Piotrowice) villa sub parochia de Przemankow sita, euius proprietas et dominium ad Serenissimum Poloniae Regnum pertnet”...

Wieś Piotrowice sąsiaduje od południa z Przemykowem, od południowego zachodu z Rachwałowicami, od zachodu z Kijanami. Granicę północną stanowi rzeka Nidzica, a wschodnią Wisła. Od lat 1935 - 1936

wieś położona była głównie na brzegu lessowym i schodziła dwoma ramionami; jednym ku Wiśle, a drugim ku Nidzicy. Domy stały ciasno jeden koło drugiego. Tak było od wieków, mimo że wylewająca często Wisła niszczyła dobytek gospodarstw położonych na jej brzegu, zabierała domy. W protokole badawczym o stanie i powinnościach włościan znajdujemy taką notatkę: „Jest pól pustych trzy z powodu że domy włościańskie przez rzekę Wisłę zabrane zostały.”

Ludzie trwali nad brzegami rzek, które rokrocznie niszczyły ich dobytek. Ludność zamieszkująca wieś zajmowała się rolnictwem. W takim stanie zastała wieś Piotrowice ustawa uwłaszczeniowa z roku 1864 (zniesienie pańszczyzny). Chłopi zwolnieni od pańszczyzny zaczęli gospodarować na przyzagrodowych działkach ziemi. Mimo przeludnienia wsi kurczowo trzymali się ziemi. Taki stan trwał aż do wielkiej powodzi w roku 1934. Woda znowu zniszczyła dobytek ludzi i zabrała domy. Ówczesny rząd postanowił scalić rozdrobnione grunty chłopskie, co w konsekwencji umożliwiło przeniesienie domów znad Wisły na tereny wyżej położone. Same zaś rzeki Wisłę i Nidzicę odgrodzono od wsi wałami (lata 1935 - 1937).

Z „Podskąła” ludność przeniosła się na „Skalę”, znad Wisły i Nidzicy na Kijańskie (pola należące poprzednio do wsi Kijany), tak powstała Kolonia KIJĄŃSKIE. Rozładowano także nadmiernie zagęszczoną część wsi położoną na brzegu ciągu. Część domów usytuowano wzdłuż nowej drogi łączącej Kraków z Sandomierzem. Powstała w ten sposób Kolonia, która została nazwana NOWĄ WSIĄ. Po tej zmianie wieś Piotrowice podzieliła się na cztery zasadnicze zespoły: STARĄ WIEŚ, NOWĄ WIEŚ, SKAŁĘ (zwaną zwyczajowo „Podskalem”) i KIJĄŃSKIE. W ten sposób została zlikwidowana ścisła zabudowa wsi. Ze skupiska położonego na niewielkim obszarze, Piotrowice

stały się wsią rozrzuconą na przestrzeni około 5 kilometrów. Emigracja była niewielka, a ci nieliczni, którzy wyjechali „za chlebem” wracali do rodzinnej wsi. Przeprowadzona po wyzwoleniu reforma rolna nie wprowadziła poważniejszych zmian w stanie posiadania i zabudowie wsi. Tylko w niewielkim stopniu partycypowała wieś w podziale ziemi dworskich sąsiedniego Przemykowa, gdyż sama na swoim terenie nie miała dworu do parcelacji. Ziemię uzyskaną z reformy rolnej nazwała ludność REFORMĄ lub nazywała ją dawnym terminem - „paiskie” (pańskie).

Domy budowane na tej ziemi, to domy „Na pańskim” względnie na REFORMIE. Obydwie te nazwy wychodzą obecnie z użycia. Nie było tu popularnej w tym czasie emigracji na Ziemię Zachodnie. Na „Zachód” jak wówczas mówiono wyjechały tylko dwie rodziny nie posiadające ziemi. Wszystko to sprawiło, że gospodarstwa w dalszym ciągu są niewielkie. Nieliczne gospodarstwa były większe. Po roku 1990 niektóre gospodarstwa się powiększają. Wieś się wyludnia. Wielu młodych energicznych mieszkańców wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych, Kanady, Europy Zachodniej w celach zarobkowych, poprawienia standardu życia. Wielu dojeżdża do pracy w innych zawodach. Jedna rodzina wyjechała do miasta. Wieś w dalszym ciągu typowo rolnicza. Wszystkie instytucje użyteczności publicznej znajdują się w sąsiednim Przemykowie i w Koszycach. Obecnie wieś ma połowę mniej mieszkańców niż w poprzednim stuleciu, a nawet w latach międzywojennych. Wpłynęła na to po 1945 roku migracja młodzieży do miast, głównie w celu kształcenia się. Po 63 latach od wielkiej powodzi z roku 1934 znów w lipcu 1997 roku wieś Piotrowice została dotknięta wielką powodzią, zwaną „powodzią stulecia”. Woda przerwała wał na wysokości I baszty od strony rzeki Nidzicy, zalała całe „Błonie”. Stało się ono brudnym wielkim jeziorem. Woda była brudna, zanieczyszczona ściekami przemysłowymi, po której pływały niesione gałęzie, kloce i różne bierwiona. Woda znów zalała niżej położone domostwa, uszkodziła domy a nawet zniszczyła, podmoczyła. Całkowicie zniszczyła plony, spowodowała ogromne szkody, dla wielu utratę całego dorobku.

Nazwy terenowe.

Wieś położona jest na terenie bezleśnym. Nazwy dotyczą przede wszystkim pól i łąk, wód i części wsi. Niektóre nazwy są wspólne dla części wsi i pól (np. Skąła) oraz wód i łąk (np. Jawornik). Nazwy te znam z autopsji, jest to moja wieś rodzinna, oraz z zapisów Urzędu Gminy.

Nazwy określające właściwości terenu, kształt, położenie:

BASY, BEŁCZYK, BŁONIE, BOREK, DĄBROWY, PLACE, POD RACHWAŁOWICAMI, PODSKALE, PRZEPAŚĆ, SKAŁA, STRUGI, UJŚCIE, WAŁ, WĄWOZY, WISŁA, WYSPA, ZAGUMNIE, ZASTODOLE, ZAWALE, ŻRÓDEŁKO.

Nazwy pochodzące od świata roślinnego:

KASZTANKI, ŚWIERKÓWKA.

Pochodzące od świata zwierzęcego:

BOCIENIEC (por. - bócek - bocian), ŻABINIEC.

Nazwy kulturowe:

GOŚCINIEC, KOLONIA, NIWKI, PATROL, PŁÓSKI, PRZYMIARKI, PÓŁŁANKI, PRZYKOPY, REFORMA, SKRZYNKI, WZORY.

Nazwy dzierżawcze:

CIUPKÓWKA, KIJĄŃSKIE, LATOSÓWKA, PAŃSKIE, RZĄDÓWKA.

Nazwy dwuznaczne:

KROSTAWIEC, ŁOJCE, WISTKA.

BASY: łąka razem z częścią rzeki Nidzicy przepływającej przez nią. Rzeka w pewnym stopniu tworzy zakręty do złudzenia przypominające instrument muzyczny - basy.

BEŁCZYK: zagłębienie terenu, kotlina szerokości kilku metrów, długości około 200 m. Wiosną spływające z okolicznych pagórków wody powstałe z topniejącego śniegu gromadzą się w tej dolinie. Por. staropolskie bełk - przepaść wodna.

BŁONIE: pastwisko gromadzkie, po przeprowadzeniu w roku 1935 scalenia gruntów na terenie wsi, podzielone między gospodarzy, którzy zamienili je na pola uprawne i łąki.

BOCIENIEC: lekkie zagłębienie gruntu około 300 m długości i 20 m szerokości. Dawniej - nim Wisła i Nidzica zostały otoczone wałami, przez cały rok znajdowała się w tym zagłębieniu woda, po której brodziły gromady bocianów - stąd BOCIENIEC - miejsce, gdzie gromadziły się boćki.

BOREK: przed 1945 rokiem mały laszek, obecnie wykarczowany. Na tym miejscu pola uprawne zachowały dawną nazwę.

CIUPKÓWKA: pola i łąki po rodzinie Ciupków.

DÓŁ: obszar pastwisk położonych u stóp zabudowy na której skupia się część wsi ; zwany także STRUGAMI.

GÓRA: brzeg noszący także nazwę PAGÓREK.

GOŚCINIEC: droga łącząca Piotrowice z Przemykowem oraz pola położone po jednej stronie tejże drogi.

JAWORNIK: wijący się kręto strumień oraz położone nad nim łąki.

KASZTANKI: pola. Jeszcze przed drugą wojną światową rosły na ich skraju dwa potężne kasztanowce.

KIJĄŃSKIE: pola, które w czasie scalenia gruntów zostały zabrane sąsiedniej wsi Kijany, a przekazane gospodarzom wsi Piotrowice. Na polach tych wybudowano domy, przeniesione znad brzegu Wisły. Ta część wsi nosi nazwę Kijańskie.

KROSTAWIEC: łąka, dawniej podmokły teren, oparzelisko położone opodal Nidzicy, porośnięte, jak strupami, kępami rdestu.

LATOSÓWKA: pole. Od nazwiska Latosa, który dostał 2 ha gruntu z reformy rolnej.

NIWKI: pola orne położone nad Wisłą. Zatem Niwka to mały skrawek uprawnej roli. Tak też jest w rzeczywistości, obszar pól zwanych Niwki podzielony na skrawki stanowiące własność poszczególnych gospodarzy.

NOWA WIEŚ: część wsi powstała po wielkiej powodzi z 1934 roku. Domy usunięte znad Wisły usytuowane wzdłuż drogi Kraków - Sandomierz.

PAGÓREK: brzeg krasy, na której znajdują się domy Starej Wsi, zwany inaczej GÓRĄ.

PAŃSKIE: pola, które chłopci otrzymali z reformy rolnej.

PASIEKA: łąka znajdująca się między dwoma odnogami Nidzicy.

PATROL: część łąk położonych tuż nad brzegiem Wisły stanowiącej w czasie zaborów granicę między Królestwem Kongresowym a Galicją. W tym miejscu stały rosyjskie patrole strzegące granicy.

PLACE: łąki i pola orne znajdujące się na miejscu, gdzie dawniej stały domy.

PODSKALE: część wsi, pola oraz łąki znajdujące się bezpośrednio nad brzegiem terasy schodzącej ku Wiśle.

PÓŁŁANKI: pola. Przed komasacją były wąskie pański pól, małe łąny, które uległy scaleniu, nazwa pozostała.

PRZEPAŚĆ: wyrwa w terenie, po której bokach stało do niedawna kilka domów. Środkiem biegnie droga.

PRZYKOPY: pola ciągnące się wzdłuż drogi łączącej Piotrowice z Przemykowem. Kopane tam były rowy dla odwodnienia tejże drogi.

REFORMA: pola i łąki, które chłopci otrzymali z reformy rolnej.

RZĄDÓWKA: pas zarośli i łąk położonych wzdłuż brzegów Wisły - własność państwa - rządu.

SKAŁA: pola i domy znajdujące się na brzegu obszaru.

SKRZYNKI: szereg zagłębień w terenie powstałych na skutek wybierania ziemi do budowy wałów odgradzających wieś od Wisły i Nidzicy.

STARA WIEŚ: najstarsza część wsi.

STRUGI: pastwiska indywidualnych gospodarzy. Przed obwałowaniem terenu przez cały rok stała w tym miejscu woda.

ŚWIERKÓWKI: pola. Jeszcze w latach trzydziestych bieżącego stulecia rósł tam jeszcze jeden wysoki świerk, zapewne pozostałość po większym zespole leśnym.

UJŚCIE: łąki położone nad rzeką Nidzicą niedaleko od ujścia do Wisły.

WAŁ: nasyp odgradzający wieś od rzek, chroniący ją przed wodami.

WAWOZY: rozpadlina w terenie, zarosła drzewami oraz znajdująca się za nią pola.

WISTKA: łąka. Może wzięła nazwę od zarastającego ją tataraku, który w gwarze nosi nazwę wist. Dawniej był tam rodzaj jeziorka, zasilanego w czasie powodzi kilka razy do roku wodami Wisły.

WYSPA: zarośla, łąki i pola, położone w samych widłach Wisły i Nidzicy.

WZORY: pola, tak dawniej nazywano łąny i części pola do uprawy.

RZEKA: Nidzica. Dla mieszkańców wsi rzeka ta nie ma nazwy, jest po prostu rzeką („żyka”)

PRZYKOŃCE: część łąk Jawornik znajdująca się u ich końca, przy końcu - stąd przykońce.

ZAGUMNIE: pola położone poza stodołami, które dawniej nazywano gumnami. Obecnie nazwa ta znana jest tylko najstarszym wsi.

ZAKARCZMIE: łąki położone nad Nidzicą. Jan Długosz podaje, że nad Nidzicą znajdowały się dwie karczmy (duae tabernae) stanowiące uposażenie plebana przemykowskiego. Ślad ich zachował się tylko w nazwie łąk.

ZAKRĘTEK: łąki. Płynący kręto Jawornik tworzy liczne, małe zakrętki.

MŁYLNIE: pola i łąki położone poza nie istniejącym już w tym miejscu młynie. Liber Retaxationum z XVI wieku podaje, że nad Nidzicą znajdował się młyn (molendinum) własność plebana przemykowskiego.

ZARZEKA: łąki położone na lewym brzegu Nidzicy.

ZASTODOLE: pas ziemi poza stojącymi dawniej w tym miejscu stodołami.

ZAWALE: tereny położone poza wałem nad Nidzicą.

ŻABINIEC: nie istniejąca już dziś część wsi, domy zostały przeniesione w inne miejsce po wielkiej powodzi w 1934 r. Dawniej kilka razy do roku do domów tych wchodziła woda z Nidzicy, było ciągle mokro, lęgły się roje żab, które gnieździły się także w domach - stąd nazwa.

Nazwiska

Dotychczasowe badania wykazały, że źródłem naszych nazwisk były imiona, właściwość wewnętrzna lub zewnętrzna danego osobnika, zawód wykonywany przez

człowieka, miejsce zamieszkania, względnie pochodzenie jednostki.

Porównując zapisy zawarte w księgach parafialnych z przełomu XVIII i XIX wieku z dzisiejszymi można stwierdzić, że nazwiska chłopów wsi Piotrowice były już w tym okresie ostatecznie ukształtowane i poza nielicznymi wypadkami, przetrwały do dnia dzisiejszego w tej wsi lub sąsiednich w niezmienionych formach.

Co więcej, należy przypuszczać, że nazwiska te były w pełni ukształtowane wcześniej niż w drugiej połowie XVIII wieku na co wskazują zapisy nazwisk rodowych matek notowane w księdze chrztów ich dzieci.

Po zebraniu danych na podstawie ksiąg metrykalnych z lat 1797 - 1822 oraz 1944 - 1968 należy stwierdzić, że we wsi Piotrowice występowało w pierwszym badanym okresie i na początku XIX wieku 89 nazwisk.

Urodziło się wówczas 332 dzieci noszących te nazwiska. W latach 1944 - 1968 w księgach urodzin zarejestrowano 69 nazwisk. Od roku 1968 do 1999 r. urodziło się 73 dzieci. W rzeczywistości we wsi używa się mniej więcej 80 nazwisk, ale nie wszystkie mają szansę przetrwania. W grupie pomiędzy 69 a 80 rokiem życia znajdują się nazwiska rodzin starych wiekiem, takich, które wychowały już swoje potomstwo i albo nie miały męskiego potomka, lub też ich synowie opuścili rodzinną miejscowość.

Ogółem w przeciągu 150 lat przestało istnieć we wsi 65 nazwisk, czyli 73% ogólnego stanu. Z dawnych nazwisk pozostało tylko 24. Na miejsce nazwisk wymarłych przywędrowały wraz z nowymi mieszkańcami wsi nazwiska nowe. Duża stosunkowo zmienność nazwisk spowodowana jest zwyczajem pozostawiania na gospodarstwie córki, a nie syna. Od dawien dawna utarło się, że córka jest podporą starości rodziców. Jeżeli zatem niektóre nazwiska zachowały żywotność około 200 lat, to stało się dlatego, że wieś ta do ostatnich w zasadzie lat była środowiskiem zamkniętym. Małżeństwa zawierane były prawie wyłącznie między współmieszkańcami, a nawet bliskim i krewnymi. Dochodziło do tego, że cała wieś była w jakimś stopniu spokrewniona.

Należy wnioskować, z tego, że ludność była do swych nazwisk przywiązana.

Dzisiejsza wieś Piotrowice na progu DWUTYSIĘCZNEGO ROKU, który otwiera jubileuszowe wrota do trzeciego tysiąclecia wymaga już innego spojrzenia, rozwoju gospodarczego, tworzenia nowych struktur, rozwoju kultury, życia wspólnotowego, spojrzenia szerszych horyzontów.

Czas ucieka, rzeczywistość pozostaje.

Zdzisław Pasternak
Piotrowice

Ostatnia DEKADA

milenium czyli OSTATNIA

SETKA

HISTORIA KOSZYC

W ODCINKACH

CZĘŚĆ I

100

STO ZŁOTYCH

WYPISY Z KRONIKI KOSZYC

KOSZYCE 2000

ROZKŁAD M.W.

100

1900 rok

BARDZO, BARDZO DAWNO TEMU, ALE WCALE NIE TAK DALEKO STĄD, BYŁ KRAJ...

ZABÓR PRUSKI

ZABÓR ROSYJSKI

ZABÓR AUSTRIACKI

KTÓREGO NA MAPIE, WŁAŚCIWIE NIE BYŁO.

I NIKI TYM FAKTEM, TAK NAPRAWDĘ, SIĘ NIE PRZEYMOWAŁ, BO PRZECIEŻ KAŻDY ROKI SWOJE...

I GDZIEŚ W TYCH POMROKACH DZIEJÓW, TOCZA SIĘ LOSY GMINY KOSZYCE,

KTÓRA, WŁAŚCIWIE GMINĄ NIE BYŁA.

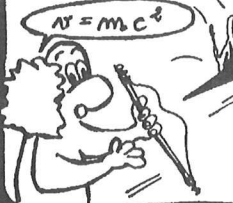
... PO RAZ PIERWSZY PRZEZ OCEAN NADANO WIADOMOŚĆ W JĘZYKU MORŚLA,

... NASTĄPIŁ PIERWSZY LOT SAMOLETEM PRZEZ OCEAN...

... EINSTEIN ODKRYŁ TEORIĘ WZGLĘDNOŚCI

MIESZKANCY GMINY JEDNAK RĄDZIŁI SOBIE NIEZŁE. ŻYLI GŁÓWNIEM Z:

UPRAWY WARZYW I OWOCÓW

ROLNICTWA,

PSZCZELARSTWA,

KOWAŁSTWA,

CIEŚIELSTWA I STOLARSTWA

WIKLINIARSTWA,

RYBOŁÓSTWA,

W RAMACH REPREZJI PO POWSTA NIU STYCZNIOWYM, WŁADZE CESARSKA ROSYJSKIEGO, ODEBRAŁY KOSZYCOM PRAWA MIEJSKIE (1866), ORAZ ZMIENIŁY SIEDZIBĘ GMINY Z KOSZYC NA FILIPOWICE (1869). JEDNAK BRAK ODPOWIEDNICH LOKALI I TRUDNY DOJAZD SPRAWIŁ, ŻE WŁAŚCIWIE GMINY MIESZCZY SIĘ W KOSZYCACH.

W TEGO OKRESU ZACHOWAŁ SIĘ PROTOKÓŁ

CZEBRANIA

STRAZACKIEGO.

WIADOMO JEDNAK

ŻE STRAŻ ZWIĄZANA

JEST Z KOSZYCAMI OD

DAWNA - WSPOMNIANY

BYŁ STRĄŻAK KTÓRY

WYGRYWAŁ HEJNAŁ NA

WIEŻY RATUSZOWEJ

POŁOŻONEJ NA

RYNKU W KOSZYCACH.

WIEŻY RATUSZOWEJ

POŁOŻONEJ NA

RYNKU W KOSZYCACH.

WIEŻY RATUSZOWEJ

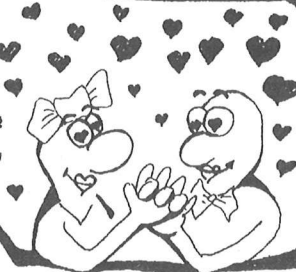
POŁOŻONEJ NA

RYNKU W KOSZYCACH.

W WIĘKSZOŚCI LUDZIE ŻYLI, TYLKO Z HANDLU I... PRZEMYTU!!!

WPEŁYWAŁ POZYTYWNE NIE TYLKO NA ŚWIADOMOŚĆ POLITYCZNĄ, ZAHOŹNOŚĆ MIESZKAŃCÓW TERENÓW GRANICZNYCH ZABORÓW ROSYJSKIEGO I AUSTRIACKIEGO, ALE TAKŻE W DUŻYM STOPNIU NA OBYCZAJE...

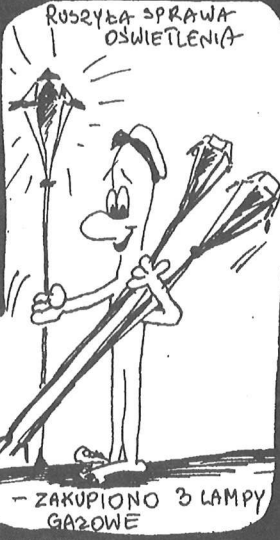
NIC WIĘC DZIWNIEGO, ŻE PO ODZYSKANIU PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI, NA GWIAZD DĄŻONO DO WYBUDOWANIA MOSTU NA WISLE W GORCE.

TEN OSTATNI PROCEDER MIMO TEGO, ŻE BYŁ SUROWO ŚCIGANY PRZEZ PRAWO, BYŁ NIEZWYKLE WAZNYM ELEMENTEM ŻYCIA CODZIENNEGO KOSZYCZAN. WPEŁYWAŁ NIE TYLKO NA ŁATWIE I SZYBKIE BOGACENIE SIĘ, ALE NA OGÓLNĄ KULTURĘ LUDNOŚCI I KONTAKT Z RODAKAMI Z ZABORU AUSTRO-WĘGIERSKIEGO.

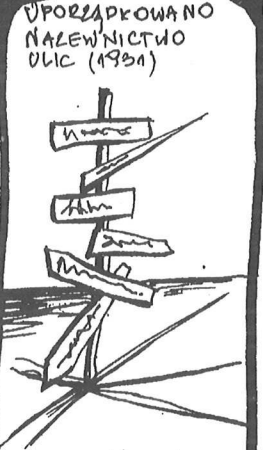
OPROZ STARAN
DYPLOMATYCZNYCH,
W POSTACI PROSZB,
RODAN, WYSTAPIEN
(PIERWSZE PISMO
DO WŁADZ WOJE-
WÓDZKICH - 1919R.)
W SPRAWIE BUDOWY
MOSTU W GÓRCIE,
PODJEZIO TAKZE
WIELE, INNYCH
STARAN, BY CZY-
NEM UDOBODNIC,
ZE MOST JEST
TU POTRZEBNY!

ROZTOŻONO CIĄGI UTWARDZONYCH
DRÓG, M. IN. Z KOSZYC PRZEZ SOHO-
ŁOWICE PO WISŁY (1923) Z KOSZYC
DO KAZIMIERZY WIELKIEJ (1948).

RUSZYŁA SPRAWA
OSWIETLENIA
- ZAKUPIONO 3 LAMPY
GAZOWE

UPORZĄDKOWANO
NAZEWNICHTWO
ULIC (1931)

WYBRUKOWANO (1924)
RYNEK W KOSZYCACH,
KTÓRY OD DAWNA
STANOWIŁ
CENTRUM
HANDLOWE,
NA KTÓRYM
ODBYWAŁY
SIĘ
POTĘŻNE
TARGI I
POWAŻNE
HANDLOWANIE.

NAJWAŻNIEJSZĄ
OSOBA NA
WYBRUKOWANYM
RYNKU BYŁ
STRAZNIK MIEJ-
SKI
CHODZĄCY Z BĘBNEM, ZAWIESZO-
NYM NA SZYI, OZNAJMIAJĄCY NAJ-
WAŻNIEJSZE URZĘDOWE ZARZĄ-
DZENIA ORAZ... REKLAMY!

WIEKSZOŚĆ Z NICH
ODWIĄZUJE DO
DNIA DZIESIĘTYSZĘCIO:
* UL. 3-go MAJA
* UL. KRÓCZA
* UL. WSPÓLNA
* UL. 11-go LISTOPADA
(PÓŹNIEJ WIŚLANA,
OBECNIE ZNOW
POWRÓCONO DO
DAWNEJ NAZWY)
* UL. NAZÓWIECKA
* UL. KOŚCIUSZKI
* UL. WESOŁA
* UL. WIRECKA
* UL. CZYSTA
* UL. KRÓTKA

MIMO ŻE W KOSZYCACH BYŁA
WTEDY JUŻ BIBLIOTEKA
(OTWARTE JĄ
W 1922 R.),

JEDNA Z PIERWSZYCH
KAS POŻYCZKOWO-
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH
(1926),

AMBULATORIUM
OBEJMUJĄCE SWYM
ZASIĘGIEM: BEJSZE
DOBIESTAWICE, KOŚCIELEC
(1929).

ISTNIEŁA
POCZTA
(1920),

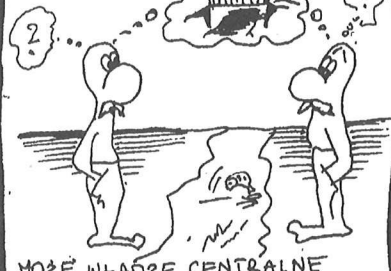

OTWARTE NOWY
BUDYNEK URZĘDU
GMINY PRZY UL. 3-go MAJA
(1931), WYBUDOWANY W CIĄGU 4 LAT.

W TRAKCIE UROCZYSTEGO
OTWARCIA, ZAPROSZENI
GOŚCIE Z WŁADZ CENTRAL-
NYCH, POCHWALILI MIE-
SZKANÓW GMINY ZA
WSPANIAŁĄ INICJATYWE
I AKTYWNOŚĆ SPOTECZNA.
PO CZYM ZAPROPONO-
WALI, BY BUDYNEK TEN
ZAADOPTOWAĆ NA PO-
TRZEBY SZKOŁY POWSLE-
CHNEJ!
TAKIŻ SIĘ STAŁO.

NA TYM, KOŃCZY SIĘ
HISTORIA DO LAT TRZY-
DZIESIĘTYCH GMINY KOSZYCE,
A NAJWAŻNIEJSZYM Z
WYPARZEN TEGO OKRESU,
BYŁE POWRÓT, PO WIELOKRO-
TNYCH STARANIACH, DO WŁAŚCI-
WEJ NAZWY: GMINA KOSZYCE.

MOST NA RZECIE WISŁE W
DO DZIŚ POZOSTAŁ INWESTYCJĄ
DO REALIZACJI.
MOŻE WŁADZIE CENTRALNE
POSTRZEGA WRESZCIE W TEJ
INWESTYCJI SANE KORZYŚCI.

CDN
MOŻE

Kącik poetycki

Miłość

Ona jak
słońce z twarzą
ciepła swego
w tobie by
w kogoś promieniować
stale
niszczy mrok w życiu
i niezgody fale
tworzy widoki
ona jak
słońce rozpala tve oczy
buduje piękno
byś widział wciąż dalej
przynosi sercu
odżywcze istnienie
bez kórego cierpi
niby po zawale

Są ...
Są skały
myśli sypiące
piach w oczy
są zbocza
w ciele które
głupstwo toczy
są też błędy
kroków co nie
lubi rozum
i dzikie spojrzenia
z uśmiechem grozy
z potoków oczu
i ust

w księżycowy
wieczór
piję zapach ogrodów
mrużąc oczy gwiazd
między mną a Tobą
muzykują świerszcze
mą tęsknotą

piękna jest
twarz czasu
miejsca łąk
i lasów
chlebne łany
w polu
śpiew ptaka
w zapolu
świtu
owoc pracy
pszczoły
skarbem jej
mozołu
liść na drzewie
klaska zapa-
chem
w swym blasku
pęk w nim
się rozwija
jak najmiłsza
przyjaźń

Zaśpiewaj Bogu
własne słowa
otwórz w ich głębi
własne serce
w życiu gdy czynisz
zawsze dobro
On ci pomoże
poda rękę
twórz z myśli
pieśni Jemu
w darze
niech one zawsze
znają Boga
rozumiają Jego
moce wieczne
bez błędów będzie
twoja droga
rozumna miłość
czyni piękno
w człowieku rodzi
głębię szczęścia
spójrz w swoje serce
w życia tętno
i odnajdź źródło
najcenniejsze

żyjesz to
widoczna prawda
kochasz to
rozumna zgoda
błądzisz to
paląca zgaga
mącisz to
brudna odnoga
życia